

v cizích záležitostech péče řádného hospodáře (§ 1297 obč. z.). Také rukojmímu a plátcí musí tedy příslušetí táž práva jako obyčejnému rukojmímu při prokázané liknavosti věřitelově ve vymáhání pohledávky (§ 1364 obč. z.).

Konečně nelze přehlédnouti, že podle povahy věci dlužno rozeznávati mezi právním poměrem oněch spoludlužníků, kteří již při vzniku dluhu konkurovali jako spoludlužníci (§ 891 obč. zák.), a právním poměrem oněch, kdož se stali spoludlužníky později, poněvadž k vůli upevnění práv věřitelových přistoupili jako dlužníci k závazku již jsoucímu. Tito posléz uvedení poskytlí do jisté míry sami věřiteli úvěr a jsou plátcí cizího dluhu. Při placení cizího dluhu poskytuje pak zákon plátcí určitá práva (§ 1358 obč. z.) a vyhrazuje mu jistotu, které požívají sami věřitelé (§ 1360 obč. z.). Také rukojmí a plátce zaručuje se za cizí dluh a musí proto též pro něho platiti tato ustanovení a nelze nahlížeti, proč by byl právě on vyloučen z práva uplatňovati liknavost věřitelovu (§ 1364 obč. z.).

Tomuto výkladu zde zastávanému nasvědčuje ostatně převážně též nauka (srv. H a s e n ö h r l, Obligationsrecht § 80, pozn. 118, E h r e n z w e i g, System des österr. allgem. Privatrechtes § 307, I., K r č m á ř, Právo obligační str. 238, K r a s n o p o l s k i, Lehrbuch des österr. Privatrechtes str. 233. Srv. též N i p p e l sv. 8, str. 289 a násl. o právech rukojmího a plátce), opačné mínění odůvodňuje S t u b e n r a u c h 1899, II. sv., str. 715 pozn. 2, toliko poukazem na svrchu zmíněné rozhodnutí č. 12614 Gl. U. (srv. dále poznámky O h m e y e r o v y k rozhodnutí víd. nejvyššího soudu ze dne 6. července 1926 Ob II, 572, č. 270 Zentralblatt für die juristische Praxis, seš. 10/1926, v němž je uznáno akcesorní ručení rukojmího a plátce, konečně P l a n k ů v komentář k německému občanskému zákoníku, str. 1398, III. 2, z jehož vývodů při nejmenším vysvítá, že novější zákonodárství po případě soudnictví (judikatura) osvojila si výklad tu zastávaný.

Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 17. ledna 1928,
R I 895/27-1. J. K.

Není třeba, aby k odůvodnění povinnosti k náhradě škody státem byla označena osoba representanta povinného.

První soud zjistil, že úraz, který se dne 14. ledna 1925 žalobkyni přihodil, byl způsoben tím, že jí spadl kus tašky o větší váze ze žlabu střechy dvoupatrového domu, patřícího jí a jejímu

manželu, na hlavu a že spadnutí tohoto kusu tašky bylo zavinněno tím, že při ukončení prací, které tehdy na střeše tohoto domu prováděla státní stavební správa ředitelství pošt a telegrafů v P. za účelem postavení stožáru pro vedení telefonní a položení drátů telefonních, nebylo učiněno opatření, aby byly uklizeny zlomky a odpadky tašek, které při oněch pracích do žlabu sjely.

Takové vyčištění žlabu spadá, jak soud první podle znaleckého posudku zjišťuje, vzhledem na nebezpečí s touto prací spojené, výhradně do oboru pokrývačského, a soud první stolicie zjistil, že se strany osob, které byly ustanoveny stavební správou telegrafní ku provedení těchto prací, nebylo nic zařízení, aby ony úlomky cihel ze žlabu byly odstraněny; neboť, jak první soud dále zjistil, pokrývač K. nebyl před úrazem telegrafní stavební správou k žádné pokrývačské práci vyzván a teprve po úrazu dostal od stavební správy příkaz, aby provedl vyčištění žlabu a další na střeše nutnou pokrývačskou práci. Zjištění tato nebyla žalovanou stranou vůbec ani napadena.

Na základě zjištění těch uznal pak první soud žalobní nárok za oprávněný, ježto ono opomenutí osob naznačenými pracemi pověřených, svědčí o nezdatnosti jich, třeba šlo i o první zjištěný případ nedbalosti, důsledkem čehož postihuje žalovaný stát podle § 1315 obč. zák. odpovědnost za následky tohoto opomenutí. Soud odvolací též připouští, že k důkazu nezdatnosti může podle okolností stačiti i jediný případ provinění, záleželi-li ve vědomé nebo hrubé nedbalosti a podává-li svědectví o tom, že se dotyčné osobě nedostává nutných znalostí anebo spolehlivých vlastností, míní však, že by bylo k posouzení otázky té bývalo třeba, aby byla označena individuální osoba, která se dopustila této neopatrnosti, neboť prý jen tak lze posouditi nezdatnost osoby pomocné. Žalobkyně však prý netvrdila, který určitý zřízenec žalované strany se tímto opomenutím provinil, nýbrž mluví jen hromadně o osobách práce provádějících, důsledkem čehož není možno uznati opomenutí ono za takové, aby mohlo býti pokládáno za důkaz nezdatnosti dotyčných zřízenců a to tím méně, když prý svědek inž. Rudolf Š. potvrdil, že práce prováděli vesměs zřízenci a dělníci zruční a odborně cvičení.

Nejvyšší soud nesouhlasí s tímto názorem a musí dáti za pravdu dovolatelce, že toto stanovisko mohlo by vésti k bezpráví.

Věcí žalobkyně bylo prokázati skutečnost, škodu přivo-

divší, a zároveň provinění strany, na níž se domáhá náhrady. V tomto případě činí ovšem žalobkyně za úraz a jeho následky jí z toho povstalé odpovědným žalovaný stát nikoliv z vlastního a přímého zavinění jeho representantů, nýbrž ze zavinění pomocných osob, jichž v této záležitosti použil, a bylo jí tedy prokázati předpoklady jeho ručení za zavinění těchto jeho pomocných lidí po rozumu § 1315 obč. zák.

Podle předeslaných zjištění záleží zavinění, které vedlo k úrazu, v tom, že nebylo učiněno opatření, aby po skončení prací byl žlab vyčištěn od úlomků tašek do něho spadlých. Že se toto opatření mělo při skončení prací státi neprodleně, o tom není sporu, a žalovaná strana brání se v té příčině jenom tím že prozatímním i konečným přikrytím a vyspravením střechy byl jí pověřen pokrývačský mistr K. a že tedy vyhověla již tím své povinnosti jí v této příčině náležející. Tato obrana však nedošla ve sporu svého opodstatnění, neboť první soud zjistil, že pokrývačský mistr K. nebyl před úrazem vyzván k žádné pokrývačské práci na střeše, tedy ani k vyčištění žlabu. Ono opominutí jest shledávati u zřízenců, pověřených státní telegrafní správou oněmi pracemi; které určité osobě jest toto opomenutí přičítati k vině, soud první nezjišťuje a pouze uvádí, že byl stavebním dozorem při oněch pracích pověřen dělmistr A. V., a za nespolehlivou uznává výpověď svědka F. V., že tento pokrývačskému mistru K. hlásil ukončení prací na střeše již 13. ledna 1925.

Ač obsáhlé průvodní řízení a předpisy pro telegrafní a telefonní dozorce předložené ve sporu, podávají dostatečné pomůcky pro určitější zjištění, není přes to tento nedostatek rozsudku soudu prvního na závadu správnému rozhodnutí věci, neboť §§ 19. 21 a 31 oněch předpisů nezanechávají pochybnosti o tom, že zaříditi toto opatření náleželo k úkolům dozorce, jenž byl pověřen dohledem na tyto práce.

Ať se tedy věc má již tak, že dělmistr V., jak se dokázalo, v kritické době, nevykonával stavební dozor anebo vůbec v místě nebyl přítomen, jisto jest, že tento úkol byl jím nebo jiným zřízencem, kterému snad v jeho nepřítomnosti byl uložen, úplně zanedbán, a zbývá tedy jenom řešiti otázku, zda toto zanedbání jest takového druhu a takové váhy, že samo o sobě může již platiti za důkaz nezdatnosti osoby takto provinilé.

K otázce té jest přisvědčiti. Odklizení úlomků krytiny ze žlabu, které, jak první soud zjišťuje, přes okraj žlabu přečnívaly a byly tedy zřejmě patrné, bylo ku zjednání bezpečnosti naprosto nutné a naléhavé; tato nutnost jest nejen poznatelná pro každého člověka s průměrnou soudností, nýbrž byla v tomto pří-

padě i zvláštními předpisy nařízena a byla tato opatrnost podle těchto předpisů při všech takových příležitostech zachována.

Jestliže tedy v tomto případě nebylo dbáno této opatrnosti oněmi předpisy zostřené a střecha při skončené práci byla ponechána prostě v tomto stavu těžce ohrožujícím bezpečnost zdraví a života, projevil tím zřízenec, jemuž tento úkol náležel, dojista hrubou nedbalost, která nutně musí vésti k úsudku, že nemá dostatečné svědomitosti, dbalosti a vědomí pro odpovědnost, kteréžto vlastnosti teprve, jsou-li sdruženy s ostatní odbornou způsobilostí, naplňují požadavek zdatnosti, jak zákon má na mysli. V tomto případě přichází v úvahu při tomto úsudku, zejména, že se opomenutí stalo právě se strany osob, které jsou zvlášť k tomu ustanoveny, aby řádným dohledem takové závady byly zamezeny, opomenutí stalo se tedy hrubým porušením povinností jim zvlášť a odpovědně uložených.

K tomuto úsudku byl první soud tím spíše oprávněn, když žalovaný stát nedokázal a dokázati se ani nepokusil, že se ono opomenutí stalo jenom z nějakého lehčího nedopatření, vyvolaného snad jen shodou sběhlých okolností.

Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 29. zářj 1927
Rv I. č. 2011/26. Dr. K. Horlivý.

Právní účinky nepodání žalobní odpovědi včas nastanou samy sebou, třebaže žalobce nenavrhl ještě vydání rozsudku, pro zmeškání podle § 398 c. ř. s. Předpis § 145, odst. 2. c. ř. s. tu neplatí.

První soud odmítl žalobní odpověď podanou po uplynutí lhůty (§ 243 c. ř. s.), ačkoli žalobce ještě nenavrhl vydání rozsudku pro zmeškání podle § 398 c. ř. s.

Druhý soud vyhověl rekursu žalovaného a nařídil prvnímu soudu, by odpověď přijal a o ní jednal. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s tímto odůvodněním:

Co do přípustnosti dovolacího rekursu nutno předeslati, že rekursní soud, zrušiv usnesení prvního soudu, neuložil mu, aby o téže otázce, t. j. o otázce včasnosti neb opožděnosti žalobní odpovědi po výslechu stran znova rozhodl, nýbrž že sám tuto otázku rozřešil a prvnímu soudu nařídil další jednání o žalobní odpovědi ve věci, takže tu nepřichází v úvahu předpis § 527, odst. 2. c. ř. s.

Až dosud byla praxe jednotna v tom, že právní účinky ne-